

Постановление
28.02.2025

г. Чистополь

Карар
№ 44

«2025-2027 елларга Чистай шәһәрәндә
юл хәрәкәте иминлеген арттыру»
муниципаль программасын раслау турында

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең “2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру” федераль максатчан программасы турында” 2013 елның 3 октябрәндәге 864 номерлы карары, “Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү чаралары турында” Татарстан Республикасы Президентының 2014 елның 6 декабрәндәге ПУ-1115 номерлы Указы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Жәмәгать тәртибен тәэмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы көрәш” дәүләт программасын раслау турында” 2013 елның 16 октябрәндәге 764 номерлы карары нигезендә, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Чистай шәһәр Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «2025-2027 елларга Чистай шәһәрәндә юл хәрәкәте иминлеген арттыру» муниципаль программасын кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукий мөгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында (<http://chistopol.tatar.ru/>) урнаштырырга.
3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Чистай шәһәр Башкарма комитеты житәкчесе урынбасарына йөкләргә.

Шәһәр Башкарма
комитеты житәкчесе

И.Ф. Рәхимов

Чистай Башкарма комитетының
«28» 02 2025 ел, № 44
карары белән
"расланды"

«2025-2027 елларга Чистай шәһәрәндә
юл хәрәкәте иминлеген арттыру»
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ

Чистай ш., 2025

Программа паспорты

Муниципаль максатчан программа исеме	«2025-2027 елларга Чистай шәһәрәндә юл хәрәкәте иминлеген арттыру» (алга таба - Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	«Юл хәрәкәте иминлеге турында» 1995 елның 10 декабрәндәге 196-ФЗ номерлы Федераль закон; «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү чаралары турында» 2014 елның 06 декабрәндәге ПУ-1115 номерлы Татарстан Республикасы Раиса Указы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Жәмәгать тәртибен тәэмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы көрәш» дәүләт программасын раслау турында» 2013 елның 16 октябрәндәге 764 номерлы карары белән
Муниципаль заказчы	Чистай шәһәр Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Чистай шәһәр башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлығының Чистай районы буенча ЮХИДИ бүлгә
Программаның максаты	Юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булган затлар санын кыскарту
Программаның бурычлары	Юл-транспорт һәлакәтен булдырмау, аларда иң югары үлү ихтималы; юл-транспорт һәлакәтендә жәрәхәтләр авырлығын киметү; юл хәрәкәте иминлеген арттыру эшчәнлегә белән идарә итү системасын камилләштерү; Хокук белемен һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның жаваплылығын күтөрү.
Гамәлгә ашыру вакыты	2025-2027 еллар
Программаны еллар һәм чыганақларга бүлөп финанслау күләме	Программа буенча финанслауның гомуми күләме 30884,6 мең сум тәшкит итә, шул исәптән: 2025 ел - 10984,6 мең сум. 2026 ел - 9800 мең сум. 2027 ел - 10100 мең сум. Финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм, тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен корректировка үткәрелергә тиеш.
Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре	Программа чараларын гамәлгә ашыру, 2015 ел белән чагыштырганда, 2027 елга мөмкинлек бирәчөк: Юл-транспорт һәлакәтендә һәлак булучылар санын 0 кешегә кадәр кыскартырга.

I. Программаны тормышка ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы, төп проблемалар һәм аларны хәл итү юллары

Автомобиль транспортына (алга таба - авария һәлакәте) бәйле һәлакәт проблемасы, юл-транспорт инфраструктурасының куркынычсыз юл хәрәкәтендә жәмгыять һәм дәүләт ихтыяжларына туры килмәве, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү системасы эшчәнлегенең житәрлек дәрәжәдә нәтижәле булмавы һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның үтә түбән дисциплинасы белән бәйле рәвештә, аеруча кискен тора.

Автомобиль транспорты катнашындагы һәлакәтләр жәмгыятькә дә, аерым гражданның да шактый зыян китерә. Юл-транспорт һәлакәтләре хезмәткә сәләтле яшәтәге кешеләрнең үлеменә һәм инвалидлашуына китерә, бу регион өчен тискәре социаль-иқтисади нәтижәләргә ия, аның үсеш мөмкинлекләрен киметә.

2021-2023 елларда юл-транспорт һәлакәте статистикасы.

	2022	2023	2024
Барлығы	80-17-99	78-8-108	74-13-106
Шәһәр	43-1-51	49-1-63	39-1-40
Район	35-16-46	29-7-45	35-12-66

Килеп чыккан юл-транспорт һәлакәтенең төп сәбәбе булып түбәндәгеләр тора:

- каршы хәрәкәт полосасына чыгу;
- бәрелеш;
- аудару.

Юл-транспорт һәлакәтенә анализ Чистай шәһәре һәм Чистай районы буенча 12 ай эчендә 01.01.2024 елдан 31.12.2024 елга кадәр кылынган:

	2023	2024
Барлығы	78-8-108	74-13-106
Шәһәр	49-1-63	39-1-40
Район	29-7-45	35-12-66

Трасса/Район			Шәһәр	
Казан - Оренбург	10-8-26 АППГ (21-7-34)	Каршы якка чыгу 4-5-15	К. Маркс ур.	7-0-7 АППГ (4-0-5)
Чистай - Түбән Кама	7-2-10 АППГ (1-0-1)	Каршы якка чыгу 0	Энгельс ур.	4-1-3 АППГ (11-0-14)
Чистай - Аксубай - Нурлат	6-1-14 АППГ (1-0-3)		Л. Толстой ур.	3-0-3 АППГ (3-0-3)

Чистай - Булдырь - Чытырчы	1-0-1 АППГ (1-0-1)		Чернышевский ур.	4-0-5 АППГ (0-0-0)
Чистай- Казан а/ю-Оренбург	1-0-1 АППГ (1-0-1)		Ибраһимов ур.	4-0-4 АППГ (1-0-1)
Мөслим-Биләр	1-0-2 АППГ (1- 0-1)		Жиңүнөң 40 еллыгы ур.	3-0-3 АППГ (1-0-1)
Чистай шәһәрәнә көнчыгыш яктан килү	2-0-3 АППГ (0)		Вахитов ур.	4-0-4 АППГ (1-0-4)
Луч, Победа ур., 2	1-0-1		Солнечная ур.	1-0-1 (АППГ – 0)
Луч авылына керү юлы	1-0-1		Урицкий ур.	1-0-1
Казан-Оренбург- Т. Талкышы	1-0-1 АППГ (0)		Маркин ур.	1-0-1 (АППГ- 3-0- 4)
Чистай Выселкасы	2-0-2 АППГ – 0		Завод урамы	1-0-1 (АППГ- 1-0- 1)
Татар Талкышы	1-0-1		Мир урамы	1-0-1
Данауровка	1-0-1		Мебельная урамы	1-0-1 АППГ – 0)
Галактионово авылы	1-0-2		Базар ур.	1-0-1
			Вишневский ур.	1-0-1

2 елга кадәр стаж йөртүчеләр гаебе белән юл-транспорт һәлакәте	2023	2024
	7-0-8	7-3-7
Гыйнвар	0	0
Февраль	1-0-2	1-0-1
Март	0	1-0-1
Апрель	0	0
Май	0	1-0-1
Июнь	1-0-1	0
Июль	1-0-1	1-0-1
Август	1-0-1	0
Сентябрь	1-0-1	1-0-1
Октябрь	1-0-1	2-3-2
Ноябрь	1-0-1	0
Декабрь	0	0

Юл-транспорт һәләкәте төрләре

2023		2024	
Бәрелешләр	45-5-76	Бәрелешләр	29-12-49
Аударулар (юлдан чыгу)	10-3-10	Аударулар (юлдан чыгу)	22-1-34
Каршы чыгу	18-0-18	Каршы чыгу	16-0-16
Велосипедчыга каршы чыгу	3-0-4	Велосипедчыга каршы чыгу	4-0-4
Башкасы		Башкасы (пассажирның егылуы)	

Юл-транспорт һәләкәтенең сәбәпләре

	2023	2024
Тизлек	16-3-18	25-2-39
Каршы якка чыгу	6-4-15	4-5-15
Юл чатларын узу	20-1-30	16-2-19
Жәяүлеләр/велосипедчылар тарафыннан хокук бозу	6-0-6 / 1-0-1 / 1-0-1	3-0-3 / 2-0-2
Жәяүлеләр кичүләрен узу	6-0-6	11-0-11
маневрлау	16-0-21	11-4-15
Башкасы		
Ян интервалы/дистанция	6-0-10	2-0-2

Балалар катнашындагы юл-транспорт һәләкәте

	2023	2024
Барлығы	12-0-13 / 7-1-6	11-0-14 / 3-0-3
Гыйнвар	1-0-1 / 1-0-1	2-0-4 / 0
февраль	1-0-2 / 0	2-0-2 / 0
март	1-0-1 / 0	3-0-3 / 1-0-1
апрель	0	1-0-1 / 0
май	1-0-1	1-0-1 / 1-0-1
июнь	1-0-1 (СИМ)	1-0-2 / 0
июль	1-0-1 жәяүле	0
август	2-0-2 / 1-1-0 (мопед)	0
сентябрь	1-0-1 (пассажир)	0
октябрь	1-0-1 / 2-0-2 пассажир һәм жәяүле	0
ноябрь	2-0-2 (пас һәм жәяүле) / 3-0-3 (1 пас, 2 жәяүле)	1-0-1
декабрь	0	0 / 1-0-1

Атна көннөрөндө	2024
Дүшөмбө	10-2-18
Сишәмбе	13-6-18
Чәршәмбе	8-0-11
Пәнжешәмбе	18-3-25
Жомга	11-2-14
Шимбә	7-0-7
Якшәмбе	7-0-13

Айлар буенча

	2023	2024
Барлыгы:	78-8-108	71-13-106
Гыйнвар	6-2-10	5-2-15
Февраль	5-0-15	6-1-8
Март	3-0-6	8-0-10
Апрель	3-0-3	5-0-8
Май	5-1-4	6-1-6
Июнь	8-0-10	5-2-7
Июль	9-2-10	4-0-4
Август	10-1-11	3-1-4
Сентябрь	7-0-10	10-0-10
Октябрь	6-2-7	12-5-11
Ноябрь	9-0-12	5-1-11
Декабрь	7-0-10	6-1-12

Тәүлек вакыты буенча			2024
0 дән 6 сәгатькә кадәр	6		6-2-5
6 дан 8 сәгатькә кадәр	8		7-0-11
8 дән 12 сәгатькә кадәр	12		16-3-21
12 дән 16 сәгатькә кадәр	16		19-1-24
16 дан 20 сәгатькә кадәр	20		19-7-27
20 дән 24 сәгатькә кадәр	24		7-0-18

НСТА йөртүчеләр катнашында юл-транспорт һәлакәте

2023		2024	
Барлыгы:	5-0-8	Барлыгы:	10-1-12
Гыйнвар	1-0-3	Гыйнвар	1-0-1
Февраль	0	Февраль	0
Март	1-0-1 баш тарту	Март	0
Апрель	0	Апрель	1-0-3
Май	0	Май	0
Июнь	0	Июнь	0
Июль	0	Июль	2-0-2
Август	1-0-1	Август	0
Сентябрь	0	Сентябрь	3-0-3
Октябрь	2--3	Октябрь	1-0-1
Октябрь	0	Октябрь	1-1-1

Декабрь	0	Декабрь	1-0-1
---------	---	---------	-------

Юл-транспорт һәләкәте кылуда гаеплеләр

2023 ел		2024 ел	
Йөртүчеләр	71-8-101	Йөртүчеләр	68-12-101
Шул исәптән УНС	3-0-5	Шул исәптән УНС	10-1-12
Жәяүлеләр	6-0-6 / 0 / 1-0-1	Жәяүлеләр	3-0-3 / 3-1-2
Шул исәптән НС		Шул исәптән НС	
Индивидуаль тр. чарасы	71-8-101	Индивидуаль тр. чарасы	68-13-101
Дәүләт тр. чарасы		Дәүләт тр. чарасы	
Башкасы		Башкасы	

Юл-транспорт һәләкәте кылу урыны буенча (шәһәр)

Л. Толстой 119А, 88	1-0-1, 2-0-2	Жиңүнәң 40 еллыгы 28 "Б", 53, 44	1-0-1 , 1-0-1, 1-0-1
Чернышевский 107, 167 «Г», 33	1-0-1 , 1-0-1 1-0-2	Вахитов 92, 105, 116, 128	1-0-1, 1-0-1, 1-0-1 1-0-1
Ибраһимов 93, 1 «В», 93, 90	1-0-1 , 1-0-1, 1-0-1, 1-0-1	Энгельс 152, 87, 107, 57	1-1-0 , 1-0-1, 1-0-1
К.Маркс 49 А, 120, 23 2, 121, 56 А, 63, 82	1-0-1, 1-0-1, 1-0-1 / 1-0-1 1-0-1 / 1-0-1 1-0-1 / 1-0-1	Солнечная 2/1	1-0-1
Урицкий 8 А	1-0-1	Маркин 24 А	1-0-1
Завод 111	1-0-1	Мир 38	1-0-1
Мебельная 19 А	1-0-1	Фрунзе 65	1-0-2
Базар 21 А	1-0-1	Вишневский 20	1-0-1
Чернышевский 165	1-0-1		

Юл-транспорт һәләкәте кылу урыны буенча (район)

Казан-Оренбург	128+900	1-2-5	Чистай-Аксубай - Нурлат	3+900	1-0-3
	118+400	1-0-7		11+122	1-1-2
	108+600	1-1-3		5+200	1-0-6
	111+300	1-0-1		2+350	1-0-1
	108+100	1-0-1		8+200	1-0-1
	113+780	1-0-4		26+160	1-0-1
	137+200	1-0-1	Казан-Оренбург Т. Талкышы	2+200	1-0-1
	125+084	1-3-0			
	132+050	1-2-0	Чистай - Булдырь -	0+800	1-0-1

			Чытырчы		
	142+600	1-0-4			
			Галактионово		1-0-2
Чистай-Нижнекамск	1+100	1-0-1	Победа ур., 2 йорт		1-0-1
	8+320	1-0-1	Луч авылына керү юлы а/ю	4+000	1-0-1
	2+700	1-0-3		1+900	1-0-1
	12+100	1-0-1			
	32+700	1-1-1	Чистай шәһәрәнә көнчыгыш яктан килү	2+500	1-0-2
	35+300	1-1-3			
К-Ор-Чистай	4+200	1-0-1			
			Чистай Выселкасы		2-0-2
			Тат. Талкышы		1-0-1
Мөслим-Биләр	8+650	1-0-2	Данауровка		1-1-1

Чистай шәһәрәндә һәм районында һәлак булучылар (район)

Һәлак булганнар	Фамилиясе, исеме, атасының исеме	Категория	Урын	Үлем урыны
Гыйнвар				
15.01.2024 09:24	Сөләйманов Жәлил Сөләйман улы, 01.08.1985 елгы, 05.02.2024 елга кадәр түбәндәге адрес буенча вакытлыча теркәлгән: Владимир өлкәсе, Петушинский районы, Покров шәһәре, Первомайская ур., 28 йорт	пассажир	Казан-Оренбург 128+900	Чистай үзәк район хастаханәсе дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесенә 11:00 сәгатьтә
15.01.2024 09:24	Соркисови Артур Георгий улы, 16.02.1977 елгы, ТР, Лениногорск ш., М.Горький ур., 19 йорт, 22 фатир	пассажир	Казан-Оренбург 148+900	4 тәүлеккә

Һәлак булучылар: 0 кеше Чистай районында яшәгән, 2 се - чит шәһәрнеке				
Февраль				
22.02.2024 19:12	Шәйхетдинов Илнур Рәшит улы, 31.07.1989 елгы, Татарстан Республикасы , Азнакай шәһәре, Радищев урамы, 4 йорт адресы буенча теркәлгән.	йөртүче	Казан- Оренбург 111+300	Юл-транспорт һәлакәте урынында
Һәлак булучылар: 0 кеше Чистай районында яшәгән, 1 се - чит шәһәрнеке				
Май				
23.05.2024 05:15	Дорофеев Александр Иван улы 21.08.1958 елгы, Татарстан Республикасы , Чистай ш., Полющенков ур., 28/6 йорт, 26 фатир адресы буенча теркәлгән	Мотовелосипедис т	Энгельс ур., 152 йорт	Чистай үзәк район хастаханәсе дәүләт автоном сәләмәтлек саклау учреждениесенд ө 15:30 да
Һәлак булучылар: 1 кеше Чистай районында яшәгән, 0 - чит шәһәрнеке				
Июнь				
21.06.2024 08:35	Юлдашев Габделвәли Исақжан улы 02.11.1983 елгы, Татарстан Республикасы , Казан шәһ. Восстание ур., 51 йорт, 2 фатир	пассажир	Чистай- Түбән Кама 32+700	4 тәүлеккә Чистай үзәк район хастаханәсендә
Һәлак булучылар: 0 кеше Чистай районында яшәгән, 1 се - чит шәһәрнеке				
Июль				
15.08.2024 17:53	Логинов Константин Виктор улы 12.02.1974 елгы, Нурлат	йөртүче	Чистай - Аксубай - Нурлат 11 км + 122 м	2 тәүлеккә Чистай үзәк район хастаханәсендә

	шәһәре, К.Маркс урамы яшәгән. 6-27			
Һәлак булучылар: 0 кеше Чистай районында яшәгән, 1 се - чит шәһәрнеке				
Октябрь				
08.10.2024 19:55	Шәрәфиев Ринат Марат улы, 15.01.2001 елгы, Төмән өлкәсе, Сорокинский районы, Городище авылы, В. Рябошапко ур., 26 йорт	йөртүче	Казан- Оренбург 125+084	Юл-транспорт һәләкәте урынында
	Сафиуллин Әнәс Жәлил улы, 21.12.2000 елгы, Татарстан Республикасы , Әлмәт районы, Кичүчат ав., Юлдаш ур., 3 йорт адресы буенча теркәлгән	йөртүче	Казан- Оренбург 125+084	Юл-транспорт һәләкәте урынында
	Сафиуллина Алсу Марат кызы, 13.07.2002 елгы Татарстан Республикасы , Аксубай районы, Иске Ибрай авылы, Фруктовая ур., 19 йорт адрес буенча теркәлгән	пассажир	Казан- Оренбург 125+084	Юл-транспорт һәләкәте урынында
15.10.2024 16:16	Хәбиров Ирек Галимжан улы, 03.10.1973 елгы, Татарстан	йөртүче	Казан- Оренбург 132+050	Юл-транспорт һәләкәте урынында

	Республикасы , Казан шәһәре, Дубравная урамы, 9 йорт адресы буенча теркәлгән һәм яшәгән.			
	Сайдуллоев Бәхтияр Олимжан улы, 30.05.1982 елгы, Үзбәкстан гражданины, Татарстан Республикасы , Казан шәһәре, Дмитрий Менделеев урамы, 17А-19 адресы буенча теркәлгән һәм яшәгән.	йөртүче	Казан- Оренбург 132+050	Юл-транспорт һәләкәте урынында
Һәләк булучылар: 0 кеше Чистай районында яшәгән, 5 се - чит шәһәрнеке				
Ноябрь				
01.11.2024 03:44	Минеев Олег Николай улы, 04.01.1976 елгы, ТР, Полющенков ур., 28/2 йорт, 56 фатир	пассажир	Данауровка ав., Садовая ур., 30 «А» йорт	Юл-транспорт һәләкәте урынында
Һәләк булучылар: 1 кеше Чистай районында яшәгән, 0 - чит шәһәрнеке				
Декабрь				
17.12.2024 .12-15	Гомәрова Линара Рафаил кызы, 10.06.1984 елгы, Башкортостан Республикасы , Уфа районы, Авдон пос., Фабрика ур., 65 йорт	пассажир	35 км + 300 м Чистай- Түбән Кама автомобил ь юлы	Юл-транспорт һәләкәте урынында
Һәләк булучылар: 0 кеше Чистай районында яшәгән, 1 се - чит шәһәрнеке				
БАРЛЫГЫ:				
2 кеше Чистай районында яшәгән, 11 - башка шәһәрнеке				

Юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү һәм кисәтү буенча күрелә торган чаралар юлларда һәлакәт очраklarын тоткарлауга житәрлек ярдәм итми.

Юл-транспорт һәлакәтләрен кисәтү чаралары жәмгыяте үсешенең хәзерге этабында социаль-икътисадый шартлар үзгәргән каршылыкка килә, иң мөһим каршылыklarга керә:

- юлларда автотранспорт саны арту автомобиль юллары һәм транспорт тармаклары инфраструктурасы үсешен шактый узып китә;

- автотранспорт предприятеләренең күбесе шөһәр читендә урнашкан. Димәк, Чистай шөһәренең урам-юл челтәре буйлап хәрәкәт итүче йөк транспорты өлеше зур канәгатьлек белән төзелгән;

- транспорт чаралары белән идарә иткәндә машина йөртүчеләрнең юл шартларын бәяләгәндә хаталарга китерә торган әзерлегенең түбән сыйфаты, канәгатьләнәрлек булмаган дисциплина, транспорт чаралары белән идарә иткәндә машина йөртүчеләрнең игътибарсызлыгы һәм игътибарсызлыгы;

- юл хәрәкәте иминлеге буенча чараларны техник яктан тәэмин итү кимчелекләре, беренче чиратта, заманча таләпләргә юл хужалыкларының, транспорт чараларының, юл хәрәкәтен оештыру чараларының туры килмәве, юл-транспорт һәлакәтен вакытында ачыклауга һәм зыян күрүчеләргә беренче ярдәм күрсәтүгә үткөрүче элемент системаларында артта калу.

Авария хәлендәге катлаулы вәзгыять һәм ситуациянең алга таба начараюына тенденцияләр булу күп очракта түбәндәге сәбәпләр белән аңлатыла:

- халыкның даими рәвештә арта барган мобильлеге;
- жәмәгать транспортында пассажирлар йөртүне киметү һәм шәхси транспортта пассажирлар йөртүне арттыру;

- автомобиль санын арттыру һәм урам-юл челтәрен озайту арасындагы хәзерге транспорт агымнарына исәпләнмәгән диспропорция.

Мондый хәл нәтижәсендә юл хәрәкәте шартларының начараюы, экологик хәлне бозу, ягулык тотуның артуы, шулай ук юл-транспорт һәлакәтләре санының артуы күзәтелә.

Программа методын куллану юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгу сәбәпләрен тикшерергә, шулай ук юл-транспорт һәлакәтләрен профилактикалауның нигезләрен һәм өстенлекле юнәлешләрен булдырырга мөмкинлек бирәчәк.

Хәзерге вакытта торак пунктларда барлык юл-транспорт һәлакәтләренең 70 проценты бара. Торак пунктларда юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күргән затларның саны арту темплары юл-транспорт һәлакәтләре санының артуын тизләтә.

Хәзерге юл-транспорт фажигасе үзенчәлекләрен өйрәнү юл-транспорт һәлакәтләре санының акрынлап артуын күрсәтә, нәтижәдә зыян күрүчеләр аеруча авыр булган жәрәхәтләр ала. Мондый юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күргән затларга медицина ярдәме күрсәтүнең нәтижәсез оештырылуы аларның югары үлүнең төп сәбәпләреннән берсе булып тора. Күрсәтелгән затларның гомуми үлүе башка бәхетсезлек очраklarы аркасында жәрәхәтләр алгандагы караганда 12 тапкыр югарырак, алар 6 тапкыр ешрак инвалид була, ә 7 тапкыр ешрак хастаханәгә салынуга мохтаж.

Авария хәлендәге хәлне көчәйтү һәм юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү проблемасы булу озак сроклы дөүләт стратегиясен эшләүне һәм гамәлгә ашыруны, дөүләтнең һәм жәмгыятьнең көчләрен координацияләүне, федераль, региональ һәм жирле ресурсларны туплауны таләп итә, шулай ук Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының, ижтимагый институтларның һәм дөүләтнеке булмаган структураларның гражданныр мәнфәгатьләрен тагын да тулырак исәпкә алып, үзара хезмәттәшлегенең нәтижәле механизмнарын булдыруны

таләп итә.

Программа-максатчан методны кулланмыйча төзелгән юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү системасы Федераль башкарма хакимият органнары эшчәнлеген координацияләүнең житәрлек дәрәжәдә комплекслы булмавы һәм нәтижәсез механизмы булмау белән характерлана, бу юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге эшчәнлекне гәмәлгә ашырганда таркаулыкка китерә.

Транспорт паркының зурлыгы арту, торақ массивларының мөйданы киңәю юл хәрәкәте иминлеге проблемасын иң беренчел бурычларның берсе итеп күрсәтә.

Соңгы елларда автопарк санының тиз артуы һәм яңа машина йөртүчеләрне һәм ташуучыларны юл хәрәкәтенә күпләп кертү юл хәрәкәте шартларының характеристикасының һәм катлаулануына китерде: транспорт агымнарының тыгызлыгы артты, Чистай шәһәрәндә һәм районның территорияль юлларында хәрәкәтнең интенсивлыгы артты.

Урам-юл челтәренең алыштыргысыз геометрик параметрлары вакытында транспорт санының артуы аларның гомуми үткөрү сәләтенә кимүенә китерде. Энгельс, К. Маркс, Л. Толстой, Вахитов урамнары, кече объездная - аеруча интенсив хәрәкәт белән урам булып тора.

Чистай шәһәре өчен иң мөһим бурычларның берсе - транспорт агымнарын оптимальләштерү, ул шәһәрнең үзәк өлешендә киеренкелекне киметә һәм транспорт белән интенсив жәяүлеләр агымын кисеп чыгуны булдырмый. Шәһәрдә автомобиль транспорты саны артуга бәйле рәвештә транспорт чаралары саны, урам-юл челтәре үткөрү мөмкинлеге һәм сәүдә һәм административ-иҗтимагый үзәкләр янында транспорт чаралары өчен тукталышлар булу арасында диспропорция көчәя.

Мондый тенденция яқындагы елларда иң зур ихтималлык белән сакланачак.

Хәзерге вакытта проблемалы мәсьәләләр - транспорт һәм юл хәрәкәте куркынычсызлыгы перспективасын исәпкә алып, торақ пунктларны планлаштыру һәм төзү; транспорт һәм жәяүлеләр агымнары хәрәкәтен оештыру; юл хәрәкәтен жайга салуның техник чараларын камилләштерү; юл-урам челтәрен реконструкцияләү һәм карап тоту, автомобиль күперләрен төзү һәм ремонтлау; автомобиль юлларының техник торышы; юл-транспорт чараларының халык һәм мөктәпкәчә балалар учреждениеләре белән юл-транспорт һәләкәтләрен кисәтү буенча профилактик эш;

Автотранспорт чаралары санының артуы урам-юл челтәренең үткөрү сәләтенә тискәре йогынты ясый торган тагын бер проблеманы - транспорт чараларын урнаштыру һәм саклау проблемасын билгеләде. Бу проблема Чистай шәһәрәндә күпфатирлы йортлар төзелгән районнарда өлгереп житте.

Хәзерге вакытта гараж-төзелеш кооперативлары һәм район үзәгендә түләүле стационар стоянкалар юк. Шуңа бәйле рәвештә санкцияләnmөгән көндезге һәм төнге автостоянкалар йокы микрорайоннарының барлык эчке территорияләрендә дә оештырылган. Әлеге участкаларда транспорт чараларының атмосфера һавасы торышына тискәре йогынтысы арта, двигательләренә жибөргөндә, янгынга каршы сигнализация керткәндә шау-шу йогынтысы арта, бу халык өчен дискомфорт тудыра. Административ, мәдәни-спорт һәм сәүдә учреждениеләрендә, сәнәгать товарлары базарларында машиналарны вакытлыча саклау урыннары белән тәэмин итү проблемасы аеруча кискен тора. Мондый урыннарда транспорт чараларын урнаштыру өчен урыннар житмәү машина йөртүчеләрне юл хәрәкәте кагыйдәләрен ачыктан-ачык бозып транспорт чараларын туктатырга мәжбүр итә, бу исә урамнарның үткөрү сәләтен киметүгә һәм тынлык ситуацияләре барлыкка килүгә китерә. Күрсәтелгән житешсезлек аркасында көндезге сәгатьләрдә авария-куркыныч хәлләр Энгельс, Л. Толстой, К. Маркс, Ленин урамнарында була.

Бу шартларда жиңел һәм йөк автомобильләрен парковкалау һәм саклау проблемасын стоянкалар төзү һәм гараж-төзелеш кооперативлары оештыру хәл итәргә мөмкинлек бирәчөк.

II. Программаның төп максатлары, бурычлары һәм бурычларга ирешү һәм аларны хәл итү күрсәткечләре (индикаторлар), төп көтелгән ахыргы нәтижәләре, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары тасвирламасы

Программаның максатлары булып гражданның гомерен, сәламәтлеген һәм аларның мөлкәтен саклауны тәмин итү, Чистай шәһәре юлларында хәрәкәт итүнең куркынычсыз шартларына аларның законлы хокуклары гарантияләрен арттыру тора.

Бу муниципаль берәмлеккә юл хәрәкәте куркынычсызлыгының иң яхшы дәрәжәсенә яқынаерга, һәлакәт күрсәткечләрен киметергә һәм, димәк, проблеманың социаль кискенлеген киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Программа максатларына ирешү шартлары түбәндәге бурычларны хәл итүдән гыйбарәт:

- юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркыныч тотышын кискәтү;
- машина йөртүчеләргә эзәрләү системасын үстерү һәм аларны юл хәрәкәтендә катнашуга кертү;
- балалар юл-транспорт травматизмын кискәтү;
- шәһәрләрдә транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерү;
- юл-транспорт һәлакәте урынына тиешле хезмәтләр килү вакытын кыскарту, юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күргән затларга ярдәм күрсәтү эшчәнлегенең нәтижәлелеген арттыру;
- транспорт чараларының иминлеген дәрәжәсен арттыру;
- Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә дөүләт идарәсе системасы эшчәнлегенең нәтижәлелеген күтәрү, күрсәтелгән өлкәдә жәмәгать мөнәсәбәтләрен регламентлауда пробеллар һәм каршылыкларны юкка чыгару.

Программаны гамәлгә ашыру 2025-2027 еллар дәвамында гамәлгә ашыру күздә тотыла.

Беренчел чираттагы чараларны гамәлгә ашыру планлаштырыла:

- юл хәрәкәте өлкәсендә хокук бозуларга карата тискәре мөнәсәбәт формалаштыру максатында халыкка пропаганда йогынтысы системасын булдыру;
- юл хәрәкәтендә катнашучыларның закон буйсынуындагы үз-үзләрен тотышының стереотипларын формалаштыруга юнәлдерелгән пропаганда кампанияләрен үткөрү;
- граждан жәмгыяте институтларын профилактик эшкә жәлеп итүне тәмин итү;
- транспорт чараларының актив һәм пассив иминлеген дәрәжәсен арттыру;
- иминлек чараларын куллануны, аның булуын, төзеклеген һәм куллануын контрольдә тотуны көчәйтү;
- балалар юл-транспорт травматизмын профилактикалауны арттыру, балаларны тотып тору жайланмаларын актив кертү;
- транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыру буенча эшләр күләмен шактый арттыру, шул исәптән юл-транспорт һәлакәтләрен концентрацияләү урыннарын бетерү;
- юл тоткарлыкларын булдырмау, урам-юл чөлтәре участкаларында тизлек режимын оптимальләштерү, транспорт чаралары тукталышларын оештыру, юл хәрәкәтен оештыруның заманча инженерлык схемаларын, заманча техник чараларны (светофорларны, юл билгеләрен, билгеләрне һ.б.) куллану;
- жәяүле кичүләргә төзекләндерү.

Түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла:

- юл-транспорт һәлакәтләргә килеп чыгу закончалыкларын ачыклауга, аларның муниципаль районның социаль-иқтисадый үсешенә йогынтысын ачыклауга, юл-

транспорт һәлакәтләрен профилактикалауның өстенлекле юнәлешләрен нигезләүгә һәм аларның нәтижәләрен киметүгә юнәлдерелгән системалы тикшеренүләр үткәру;

- жирле дәрәжәдә юл хәрәкәте иминлеге системасы белән идарә итүнең оптималь модельләрен тәү;

- юл-транспорт имгәнүе динамикасы, юл хәрәкәте иминлеге проблемалары буенча ижтимагый фикер һәм Программа чараларын гамәлгә ашыру мониторингы;

- алга таба транспорт һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыру буенча эшләр күләмен арттыру;

- юл хәрәкәтендә катнашучыларның законнарны үтәүче тәртипләренең тотрыклы стереотипларын формалаштыруга юнәлдерелгән пропаганда кампанияләрен дәвам итү;

- профилактик чаралар уздыруда ижтимагый берләшмәләрнең һәм оешмаларның ролен күтәру;

- балалар юл-транспорт травматизмын профилактикалау эшләрен камилләштерү;

- юл хәрәкәтендә катнашучыларның билгеләнгән нормативларны һәм кагыйдәләрне үтәвен тикшереп тору һәм күзәтү рәвешләрен һәм ысулларын камилләштерү;

- юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә халыкара хезмәттәшлек формаларын һәм ысулларын камилләштерү;

- юл-транспорт имгәнүе динамикасы, юл хәрәкәте иминлеге проблемалары буенча ижтимагый фикер мониторингын дәвам итү һәм Программа чараларын гамәлгә ашыру.

III. Программа чаралары исемлеге

Программаны финанслауның көтелгән нәтижәләре һәм күләмнәре 1 нче кушымтада китерелгән.

IV. Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне планлаштырганда муниципаль дәрәжәдә финанс-бюджет өлкәсендә реаль вәзгыять, авария хәләндәге хәлләр, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү проблемасының икътисадый һәм социаль-демографик әһәмиятенең югары булуы, шулай ук аны хәл итүнең реаль мөмкинлеге исәпкә алынды.

Программа чараларын финанслау Татарстан Республикасы бюджеты, муниципаль берәмлек бюджеты һәм бюджеттан тыш чыганаclar исәбеннән гамәлгә ашырылачак.

Программа буенча жирле бюджет акчалары исәбеннән финанслауның гомуми күләме 30884,6 мең сум тәшкит итә, шул исәптән:

2025 ел - 10984,6 мең сум.

2026 ел - 9800 мең сум.

2027 ел - 10100 мең сум.

Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән чараларны финанслау Татарстан Республикасы «БДД» ДБУ белән килештереп билгеләнә.

V. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру механизмы хакимият органнарының, барлык дәрәжәләрдәге һәм оешмаларның, шул исәптән ижтимагый оешмаларның партнерлыгы принципларына, шулай ук Программаның барлык башкаручыларының

вәкаләтләрән һәм җаваплылыгын төгәл бүлешүгә нигезләнә. Программаны гамәлгә ашыру белән нәтижәле идарә итү бурычларын хәл итү идарә итүнең рәвешләрән һәм ысулларын нигезле сайлау юлы белән гамәлгә ашырылачак.

Программаның социаль-икътисадый һәм бюджет нәтижәлелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге Программаның юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булган затлар санын һәм зыян күрүчеләр белән юл-транспорт һәлакәтләре санын кыскарту сыйфатындагы күрсәткечләренә ирешү дәрәжәсен билгели.

Юл хәрәкәтендә катнашучыларның хокукый аңын күтөрүгә һәм аларның хәвефле тәртибен булдырмауга, шөһәрләрдә транспорт чаралары һәм җәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерүгә, юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә зыян күргән затларга ярдәм күрсәтү системасын үстерүгә юнәлтелгән чаралар юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булган затлар санын киметүгә турыдан-туры йогынты ясый. Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге эшчәнлеккә идарә итү системасының норматив-хокукый, методик һәм оештыру нигезләрән камилләштерүгә юнәлдерелгән гамәлләр Программаны тулаем гамәлгә ашыру өчен кирәк. Әлеге чаралардан башка Программа үтәлә алмый. Шуңа күрә социаль-икътисадый һәм бюджет нәтижәлелеген исәпләгәндә бу юнәлеш буенча чыгымнар беренче өч юнәлеш арасында чыгымнар өлешенә пропорциональ рәвештә бүленде.

Программаның социаль-икътисадый, бюджет һәм экологик нәтижәлелеген бәяләү.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге юл хәрәкәтендә катнашучыларның гомерен саклап калудан һәм юл-транспорт һәлакәтләрәннән һәм алардан килгән зыянны булдырмаудан гыйбарәт.

Программаның бюджет нәтижәлелеге аның чараларын гамәлгә ашыруның федераль бюджет һәм муниципаль берәмлек бюджеты керемнәренә һәм чыгымнарына йогынтысын чагылдыра.

Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисадый нәтижәлелеге икътисадый һәм финанс күрсәткечләренә, шулай ук демографик хәлнең яхшыруына (үлүчеләр санын, шул исәптән балалар үлемен киметүне) йогынты ясый торган күрсәткечләренә яхшыруын характерлаучы сыйфатлы һәм сан параметрлары белән чагыла һәм халыкның үлеменнән социаль-икътисадый зыянны программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәнәя.

Программаның экологик нәтижәлелеге программа чараларын үтәү белән тәэмин ителә, аларны гамәлгә ашыру нәтижәсе - юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү, бигрәк тә куркыныч йөкләргә ташучы транспорт чаралары катнашында.

Программа чараларын гамәлгә ашыруның уңай социаль-икътисадый һәм экологик нәтижәләре юл хәрәкәтен оештыруның яңа ысулларын гамәлгә кертү белән бәйле булачак. Оптималь маршрутлар куллану һәм юлда булу аз вакыт аралыгында углерод окисьлары һәм азот окислары кими, бу экологиягә уңай йогынты ясаячак.

Программаны гамәлгә ашырудан социаль-икътисадый файда юл-транспорт һәлакәтләрәннән социаль-икътисадый зыянны һәм аны гамәлгә ашыруга чыгымнарны исәпләмәгәндә программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә аларның нәтижәләрән киметүдән гыйбарәт.

ПРОГРАММАНЫ ФИНАНСЛАУНЫҢ КӨТЕЛӘ ТОРГАН НӘТИЖӘЛӘРЕ ҺӘМ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

Исемнәре	Башкаручылар	Башкару вакытлары	Финанслау, мең сум			
			Федераль бюджет	Республика бюджеты	Бюджеттан тыш чыганаclar	Муниципаль бюджет
1	2	3	4	5	6	7
Төм светофорларны яңи салыу, аларга хезмәт күрсәтү өчен ясау	Чистай шәһәр Башкарма комитеты	2025 ел	-	-	-	4000
Транспорт эшләрен	Чистай шәһәр Башкарма комитеты	2025 ел	-	-	-	5500
Төм күтәрелү (4.1) өчен киртәсе 100 п.м.	Чистай шәһәр Башкарма комитеты	2025 ел	-	-	-	2357297,54
Төм авылы киселеше) өчен, юл билгеләре (4.2) өчен (5.20)	Чистай шәһәр Башкарма комитеты	2025 ел				

йорт янындагы алма тигезсезлек, ойка, 2 тамга 5.20)	Чистай шөһәр Башкарма комитеты	2025 ел				
ыгы ур., 44 б йорт езсезлек белән яүлеләр кичүе, юл а, 2 билге 5.20)	Чистай шөһәр Башкарма комитеты	2025 ел				
м Кулясов урамнары р кичүе, юл 2 5.19.1 билгесе, 2	Чистай шөһәр Башкарма комитеты	2025 ел				
невский урамнары ский урамы ягыннан) , юл билгеләре (2 есе)	Чистай шөһәр Башкарма комитеты	2025 ел				
иманов ур. белән нң каршы ягы т белән яүлеләр кичүе, юл а, 2 5.19.1 билгесе, 5.20 билгесе))	Чистай шөһәр Башкарма комитеты	2025 ел				
ур. Барьер киртәсе, юл билгесе (1 есе, 1 8.22.2	Чистай шөһәр Башкарма комитеты	2025 ел				
ол билгесе (3 стойка, 2.4 билгесе)	Чистай шөһәр Башкарма комитеты	2025 ел				
о бакчасы" МББМУ т белән яүлеләр кичүе, е (2 стойка, 2 5.20 илгесе, 2 5.19.2	Чистай шөһәр Башкарма комитеты	2025 ел				
о бакчасы" МББМУ	Чистай шөһәр	2025 ел				

төн жөяүлөлөр билгесе (2 стойка, 2 0.1 билгесе, 2 5.19.2	Башкарма комитеты					
о бакчасы" МББМУ флуоресцент кырый стойка, 2 1.23	Чистай шәһәр Башкарма комитеты	2025 ел				
езмәте тукталышы, а тигезсезлек белән өяүлөлөр кичүе, е (2 стойка, 2 5.20 билгесе, 2 5.19.2	Чистай шәһәр Башкарма комитеты	2025 ел				
һәм светофор ытыру, аларга билгеләре ясау	Чистай шәһәр Башкарма комитеты	2026 ел	-	-	-	4200
монтлау эшләрен	Чистай шәһәр Башкарма комитеты	2026 ел	-	-	-	5500
һәм светофор ытыру, аларга билгеләре ясау	Чистай шәһәр Башкарма комитеты	2027 ел				4400
монтлау эшләрен	Чистай шәһәр Башкарма комитеты	2027 ел	-	-	-	5500